

MINISTRO PIRMININKO MINDAUGOS SINKEVIČIAUS KALBA, PASAKYTA LIETUVOS RESPUBLIKOS
DIPLOMATINIŲ ATSTOVYBIŲ, ATSTOVYBIŲ PRIE TARPTAUTINIŲ ORGANIZACIJŲ IR KONSULINIŲ
ĮSTAIGŲ VADOVŲ METINIAME SUSITIKIME

2026 m. rugsėjo 7 d., 13.00 val., Vyriausybės rūmų Didžioji salė

Gerbiami Ambasadoriai,

Gerbiamos Ambasadorės,

Atstovybių ir konsulinių įstaigų Vadovai,

Mieli Kolegos,

Nuoširdžiai sveikinu Jus, susirinkusius Lietuvoje, Vyriausybės rūmuose. Ir visų pirma noriu Jums padėkoti – už Jūsų darbą Lietuvai, už atstovavimą mūsų valstybei, už paramą mūsų piliečiams svetur.

Vieni Jūsų atvykote iš kaimyninių valstybių ir artimo regiono, kiti – iš tolimų pasaulio kraštų. Ši geografija liudija, koks platus šiandien yra Lietuvos diplomatinės veikimo laukas. Brangindamas galimybę suvažiuoti ir pasitarti, norėčiau, kad šis susitikimas būtų turiningas ir prasmingas.

Tad noriu kalbėti apie esmę – apie mūsų užsienio politikos kryptis ir tikslus, apie tai, kokios diplomatinės reikalauja dabartinė geopolitinė situacija. Taip pat noriu išgirsti Jus. Tikiuosi atviro ir konstruktyvaus dialogo.

Visi gerai suprantame: Lietuvos vietą pasaulyje šiandien apibrėžia du didieji mūsų užsienio politikos laimėjimai – narys Europos Sąjungoje ir NATO. Šie pasirinkimai jau tapo mūsų valstybės DNR dalimi. Jie įtvirtino Lietuvą Vakarų erdvėje. Jie brėžia strateginę valstybės raidos kryptį. Jie išlieka svarbiais mūsų saugumo, ekonominės pažangos, savarankiškumo ir politinės įtakos garantais.

Gyvename didelių sukrėtimų ir lūžių laikais. Viena krizė veja kitą, o mūsų ir visos Europos saugumas susiduria su augančiomis grėsmėmis iš Rytų. Kartu keičiasi galios pusiausvyra pasaulyje, o strateginė konkurencija ne tik intensyvėja, bet ir apima vis daugiau sričių: dirbtinį intelektą, kvantines ir kitas aukštasias technologijas, kibernetinę erdvę ir kosmosą. Tokiomis aplinkybėmis mūsų užsienio politika tampa itin svarbia valstybės gynybos, jos atsparos dalimi. Tai galia, turinti šiandien saugoti Lietuvos savarankiškumą ir subjektiškumą.

Lietuvai nepakanka tik būti stipriausiųjų klube – turime numatyti savo ir kitų žingsnius, veikti sumaniai, kartu su partneriais rengti sprendimus ir kurti apčiuopiamą vertę savo valstybei. Turime jausti laiko dvasią, naviguoti geopolitiniuose vandenyse, atlaikyti vėjus ir audras, atremti iššūkius ir išnaudoti atsiveriančias galimybes. Tai daryti reikia, jei norime būti Europos strateginio atsibudimo dalimi – jos gynybos pramonės atgimimo, technologinio atsinaujinimo ir konkurencingumo stiprinimo pirmose gretose.

Jau kitų metų pirmąjį pusmetį Lietuva pirmininkaus Europos Sąjungos Tarybai. Tai – puiki galimybė ne tik įgyvendinti Lietuvos prioritetus, bet ir aktyviai prisidėti prie visos Europos

Sąjungos politinės darbotvarkės formavimo. Tam reikės mūsų visų susitelkimo. Pasitikiu Jumis ir neabejoju mūsų sėkme.

Tačiau neapsiribokime vien formaliais pirmininkavimo įsipareigojimais. Išnaudokime šią progą plačiau, kūrybiškiau ir ambicingiau: turėkime naujų, gyvų idėjų, plėskime Lietuvos įtaką Europoje ir pasaulyje, veikime kaip transatlantinės vienybės stiprinimo ašis.

Lietuvos užsienio politika remiasi penkiais pagrindiniais ramsčiais: naryste Europos Sąjungoje ir NATO, strategine partneryste su Jungtinėmis Valstijomis, Vokietija ir Lenkija bei Baltijos ir Šiaurės šalių bendryste.

Pirmieji mano užsienio vizitai į Latviją ir Estiją nebuvo atsitiktiniai. Baltijos regionas – tai bendra mūsų geopolitinė ir saugumo erdvė, mūsų trijų tautų atsakomybės laukas, mūsų kultūrinės tapatybės dalis. Mūsų saugumo interesai sutampa, todėl turime veikti kaip vienas regionas, viena bendrija – dar glaudžiau koordinuoti savo pozicijas Europos Sąjungoje ir NATO, integruoti ir drauge stiprinti gynybos bei energetikos pajėgumus, išplėtoti bendrą gynybos pramonės sistemą.

Kitais metais Lietuva pirmininkaus ne tik Europos Sąjungos Tarybai, bet ir Baltijos Ministrų Tarybai. Tai suteikia papildomą galimybę sutelkti Baltijos šalis, sustiprinti jų balsą Europoje ir NATO bei dar glaudžiau sujungti Baltijos regioną su Šiaurės šalimis.

Šiaurės dimensija mūsų saugumo geografijoje tampa vis svarbesnė. Suomijos ir Švedijos narystė NATO iš esmės pakeitė Baltijos jūros regiono saugumo geografiją – Baltijos jūra virto Aljanso saugumo erdve, o Lietuvai atsivėrė naujas strateginis gylis. Turime išnaudoti šią galimybę, kurdami naujas jungtis su Šiaurės šalimis – karinio mobilumo, transporto, energetikos, technologijų ir gynybos pramonės srityse. Kuo daugiau ir kuo glaudesnių jungčių turėsime, tuo atsparesnis ir saugesnis bus visas regionas. Mūsų tikslas – kad Baltijos valstybės būtų ne Europos saugumo pakraščiu, o integralia Šiaurės Europos saugumo ir ekonominės erdvės dalimi.

Regioninis bendradarbiavimas išlieka viena pamatinių mūsų veiklos sričių. Tam turime išnaudoti įvairius formatus ir bendras iniciatyvas. Kartu su Šiaurės, Baltijos šalimis ir Lenkija turime sustiprinti išorinę NATO ir Europos Sąjungos sieną – sukurti integruotą sienos gynybos liniją ir taip užtikrinti šios sienos, kartu ir Lietuvos, saugumą. Turime padidinti regiono energetinį ir infrastruktūrinį atsparumą. Tam reikalingi strateginiai projektai su kaimyninėmis šalimis – nuo „Harmony Link“, „Rail Baltica“ ir „FreeRail“ iki „Via Baltica“ bei „Baltic Hub“.

Mums ypač svarbūs strateginiai santykiai su Lenkija ir Vokietija. Politiniu ir saugumo požiūriu – tai kartinės regiono valstybės ir sąjungininkės, ekonominiu – didžiausios mūsų prekybos partnerės, o geostrateginiu požiūriu – svarbiausios mūsų jungtys su platesne Europa: transporto, infrastruktūros, gynybos.

Santykių su Lenkiją kryptis jau pirmosiomis mano darbo dienomis telefonu aptarėme su Lenkijos ministru pirmininku Donaldu Tusku ir prezidentu Karoliu Nawrockiu. Strateginė Lietuvos ir Lenkijos partnerystė turi tvirtą pamatą: šimtmečius buvome Vakarų civilizacijos priešpilis, telkęs Vidurio Europą ir saugojęs Vakarus nuo Maskvos tironijos.

Džiaugiuosi, kad galėjau pasikeisti nuomonėmis apie mūsų užsienio politiką su prezidentu Valdu Adamkumi. Jo patirtis kuriant tvirtus pasitikėjimo santykius tarp Lietuvos ir Lenkijos, tarp Lietuvos, Lenkijos ir Ukrainos šiandien mums kaip niekad svarbi.

Vokietiją matome kaip kartinę mūsų regiono saugumo atramą. Darome viską, kad Vokietijos brigados karių įsikūrimas Lietuvoje būtų sklandus. Brigada perkeliama pagal planą – iki 2027 metų pabaigos ji pasieks kovinę parengtį. Tai vienas svarbiausių praktinių mūsų regiono saugumo įsipareigojimų.

Šiandien plėtodama santykius su Vokietija, Lietuva turėtų siekti ambicingesnių tikslų. Vokietijai sparčiai stiprinant savo gynybos pramonę, mūsų užduotis – integruotis į jos tiekimo grandines, susieti mūsų pramoninius pajėgumus. Saugumo ir ekonomikos geografija čia turi susijungti į vieną strateginę darbotvarkę. Jos gaires pirmosiomis darbo dienomis telefonu aptarėme su Vokietijos kancleriu Friedrichu Merzu.

Mūsų ambasados minimų šalių sostinėse turi būti kaip niekada aktyvios: reikia siekti dar glaudesnio, dar intensyvesnio bendradarbiavimo šiame Europos regione – ir saugumo, ir ekonomikos srityse, ir kartu veikiant NATO ir Europos Sąjungos formatuose.

Negalime kalbėti apie Lietuvos ir Europos saugumą, neatsigręžę į Ukrainą. Suprantame, kad šio kruvino ir sekinančio karo baigtis nulems Europos saugumo architektūrą būsimiems dešimtmečiams.

Mūsų vaidmuo čia išlieka nuoseklus – turime ir toliau didinti spaudimą Rusijai ir stiprinti Ukrainos pajėgumus gintis bei atsispirti agresijai. Mūsų visokeriopa parama Ukrainai ir jos integracijai į Europos bei transatlantines struktūras išlieka nepakitusi.

Bendra Lietuvos institucijų parama Ukrainai jau viršijo 1 milijardą 860 milijonų eurų. Laikysimės savo įsipareigojimų – kasmet skirsime Ukrainai bent 0,25 proc. BVP. Tačiau labai svarbu, kad mūsų parama būtų kuo tikslingesnė ir efektyvesnė, kad prie jos galėtų prisidėti ir mūsų pramonės pajėgumai. 2026 metais kartu su sąjungininkais Lietuvoje ir užsienyje planuojame apmokyti apie 3 000 Ukrainos karių.

Tačiau mūsų santykiai su Ukraina neturi apsiriboti vien parama. Ukraina šiandien yra viena svarbiausių Europos gynybos inovacijų, technologinės pažangos ir kovinės patirties centrų. Turime mokytis iš Ukrainos, perimti jos sukauptas ekspertines ir technologines žinias, išnaudoti dronų susitarimo teikiamas galimybes ir paversti jas konkrečiais dvišaliais, trišaliais bei daugiašaliais projektais, kurie stiprintų mūsų gynybos pramonę, didintų atgrasymo potencialą, gerintų pasirengimą krizėms ir prisidėtų prie viso regiono saugumo. Bendradarbiavimas su kovojančia Ukraina turi stiprinti mūsų gebėjimus veiksmingai reaguoti į šiandienos grėsmes ir pasirengti tomis, kurios mūsų laukia ateityje.

Kartu turime būti aktyvūs ir atstatant Ukrainą. Lietuvos verslui ir institucijoms turime padėti įsitraukti į konkrečius atstatymo projektus, taip pat į didžiuosius infrastruktūros projektus, kurie ateityje dar glaudžiau susies Ukrainą su Europa.

Čia atsiveria platesnė Šiaurės–Pietų jungties perspektyva. Lietuva – ne tik Rytų flango dalis: esame svarbi jungtis tarp Šiaurės Europos, Baltijos regiono, Vidurio Europos ir Juodosios jūros regiono.

Investuodami į transporto, energetikos, skaitmenines ir kitas jungtis, kuriame ne tik infrastruktūrą – kuriame naują Europos atsparumo ir ekonominės integracijos geografiją.

Mūsų tikslas – ne tik padėti Ukrainai atsilaikyti šiandien, bet ir kartu su Ukraina bei partneriais kurti stipresnę ir saugesnę Europą. Gal Lietuvai šiandien būtų verta prisiminti profesoriaus Mykolo Biržiškos, seno socialdemokrato, iškeltą „Vytauto tautų fronto“ idėją?

Transatlantinė vienybė išlieka kertiniu mūsų saugumo pamatu. Siekiame nuolatinio JAV karinių pajėgų buvimo Lietuvoje ir Baltijos regione – tai būtina ir nepakeičiama veiksmingos NATO rytinio flango gynybos ir patikimo Rusijos atgrasymo sąlyga. Esame pasirengę suteikti visą reikalingą infrastruktūrą ir užtikrinti aukščiausio lygio paramą JAV karių dislokavimui. Taip pat siekiame NATO vykdomų operacijų, tokių kaip „Baltic Sentry“ ir „Eastern Sentry“, tęstinumo bei tolesnio konvencinių karinių pajėgumų stiprinimo. Mūsų tikslas aiškus – Baltijos jūros regionas turi tapti greito, veiksmingo ir patikimo NATO veikimo ir atsako pavyzdžiu.

Stiprybė prasideda namuose, todėl mūsų Vyriausybė įsipareigoja Lietuvą išlaikyti 5 procentus BVP gynybai skiriančių valstybių klube.

Dvišalėje strateginėje partnerystėje su JAV – dar daug neišnaudotų galimybių. Turime susitelkti į konkretų bendradarbiavimą, bendrus projektus ir investicijas, ypač gynybos pramonės ir aukštųjų technologijų srityse. Taip pat reikėtų išsinagrinėti mažųjų modulinių branduolinių reaktorių (SMR) technologijų potencialą. Vašingtone turime būti aktyvūs visais lygmenimis. Turime atkakliai belstis į visas duris – tik taip jos bus atvertos. Tačiau pro atvertas duris privalome žengti su konkrečiais Lietuvos pasiūlymais, kuriančiais vertę abiem pusėms. Svarbu plėtoti bendradarbiavimą ne tik instituciniu lygmeniu: turime megzti gyvus ryšius su JAV minčių centrais ir patyrusiais gynybos ekspertais.

Lietuva šiandien turėtų būti matoma, girdima ne tik Europoje ir Šiaurės Amerikoje, bet ir platesniame pasaulyje. Mūsų diplomatijos tinklas – nuo Vašingtono iki Tokijo, nuo Briuselio iki Kanberos, nuo Varšuvos iki Pretorijos, nuo Artimųjų Rytų iki Indijos ir Ramiojo vandenyno regiono – turi padėti Lietuvai ne tik būti matomai pasaulyje, bet ir daryti jam įtaką.

Turime matyti ne tik artimiausią horizontą, bet įžvelgti ir bendras geopolitines tendencijas bei atsiveriančius galimybių langus. Privalome toliau diversifikuoti partnerystes, telkti lanksčias koalicijas, plėsti ryšių tinklą ir aktyviai ieškoti naujų galimybių Lietuvos interesams įgyvendinti: atverti naujas eksporto rinkas, pritraukti investicijų, skatinti technologinį ir mokslinį bendradarbiavimą, kartu stiprinti mūsų valstybės ekonominį saugumą ir atsparumą.

Daug metų Lietuvoje kalbame apie vertybinę užsienio politiką. Ši sąvoka kartais net virsta tuščia deklaracija, tampa vidaus kovų ir susipriešinimo įrankiu.

Noriu pasakyti: dėl pamatinių tautos ir valstybės vertybių mes jau esame tvirtai apsisprendę. Mūsų vieta aiški – esame demokratiinių Vakarų dalis. Tai neginčijamas, nenuneigiamas Lietuvos pasirinkimas.

Tačiau neužtenka vien vertybių deklaruoti. Vertybinė užsienio politika turi kurti vertę. Apčiuopiamą vertę Lietuvai: jos tautai, jos žmonėms. Kurti ekonominę, gynybinę, kultūrinę vertę mūsų valstybei.

Tam reikia ne tik vertybinės, bet ir itin aktyvios derybinės diplomatijos.

Mūsų diplomatija užsienio politikos tikslus turi paversti konkrečia ir ilgalaike nauda Lietuvai: naujomis rinkomis ir galimybėmis mūsų verslui, pritrauktomis investicijomis ir moderniausiomis technologijomis, gynybos projektais, stipresniu ekonominiu atsparumu ir didesniu šalies konkurencingumu ir saugumu.

Diplomatinės atstovybės čia turi būti ne tik politinio dialogo, bet ir Lietuvos interesų atstovavimo centrai, vykdančys aktyvią ekonominę ir mokslo diplomatiją.

Stipri šalies ekonomika tiesiogiai lemia didesnę valstybės atsparumą ir gebėjimą investuoti į gynybą.

Kiekviena diversifikuota tiekimo grandinė, pritraukta strateginė investicija, nauja technologijų partnerystė ar Lietuvos įmonių integracija į globalias patikimų partnerių rinkas stiprina ne tik mūsų ekonomiką, bet ir bendrą šalies saugumą.

Nepamirškime, kad skirdami rekordinį biudžetą gynybai, ypatingą dėmesį turime skirti ne tik aukščiausios kokybės ginkluotės ir karinės įrangos įsigijimui, bet ir gynybos pramonės plėtojimui Lietuvoje. Tai neįmanoma be patikimų ir aukščiausius kokybės standartus atitinkančių partnerių iš Skandinavijos, Vokietijos, Lenkijos, JAV. Turime skatinti šių šalių gynybos įmonių įsitraukimą į mūsų šalies gynybos pramonės architektūrą. NATO standartus atitinkančios ir sąveiką su partneriais užtikrinančios karinės įrangos ir ginkluotės gamyba Lietuvoje yra mūsų tikslas. Be jau įprastų partnerių šioje srityje raginu drąsiai žvelgti į Izraelio, Turkijos, Pietų Korėjos, Australijos bei kitų mums draugiškų ir strategiškai svarbių šalių pajėgumus.

Išanalizuokite galimybes, kvieskime, testuokime mums draugiškų šalių įrangą. Nestandartinis požiūris ir drąsūs žingsniai gali duoti netikėtai gerų rezultatų mūsų šalies saugumui bei ir gynybos pramonei.

Svarbu ir toliau kryptingai stiprinti Lietuvos pozicijas aukštųjų technologijų srityse.

Lietuva šiandien gali pasiūlyti pasauliui ne tik talentus, bet ir pasaulinio lygio technologijas. Lazeriai, biotechnologijos, gynybos technologijos ir kiti aukštos pridėtinės vertės sektoriai, kaip IRT, fintech – sritys, kuriose mūsų mokslas ir verslas jau kuria pasaulinio lygio produktus ir sėkmingai konkuruoja tarptautinėse rinkose.

Dabar turime tapti ir nepakeičiama pasaulinių technologijų grandinių dalimi.

Turėtume pritraukti JAV, Vokietijos, Lenkijos, taip pat Šiaurės Europos ir kitų svarbiausių Europos partnerių kapitalą bei technologijas į mūsų LEZ'us ir regionus. Reikėtų skatinti Šiaurės Europos šalių įsitraukimą į strateginę Lietuvos infrastruktūrą.

Laikas veikti taip, kad kiekvienas susitikimas, kiekviena užmegzta partnerystė ir kiekvienas pasiūlytas susitarimas turėtų aiškią tęstinumo grandinę.

Diplomatijos tinklo veiksmingumą turime vertinti ne pagal aktyvumą socialiniuose tinkluose, pasirašytų abstrakčių memorandumų skaičių, dalyvavimą renginiuose, deklaratyvius pareiškimus, o pagal konkrečius rezultatus – pritrauktas investicijas, užmegztas strategines partnerystes, pradėtus ir įgyvendintus projektus.

Iš jūsų:

Tikiuosi iniciatyvos.

Tikiuosi operatyvumo.

Tikiuosi rezultato.

Jeigu matote galimybę Lietuvos verslui, investicijoms, technologiniam, moksliniam, kultūriniam bendradarbiavimui, veikite. Jeigu matote riziką Lietuvos interesams, perspėkite. Jeigu matote naują partnerystės galimybę, telkite žmones ir institucijas.

Kiekviena ambasada turėtų aiškiai matyti savo vaidmenį stiprinant Lietuvos ekonomiką ir saugumą, pritraukiant investicijas, atveriant eksporto rinkas, padedant mūsų įmonėms ir ieškant naujų technologinių partnerių.

Šioje srityje būtinas glaudus bendradarbiavimas su Ekonomikos ir inovacijų, Energetikos, Susisiekimo, Krašto apsaugos, Žemės ūkio ir kitomis ministerijomis.

Noriu, kad tarp diplomatinių atstovybių ir Lietuvos institucijų gerai veiktų nuolatinis dvipusis ryšys.

Ne tik Vilnius turi kelti užduotis ambasadoms. Ambasados taip pat turi prisidėti formuojant darbotvarkę Vilniui – inicijuoti naujas kryptis, siūlyti sprendimus, dalyvauti ir, jei reikia, reikalauti išdėstyti poreikius.

Būkite proaktyvūs.

Būkite reiklūs sau.

Būkite reiklūs institucijoms.

Galiausiai, kiekviena atstovybė ar ambasada, nepriklausomai nuo to, ar ji yra mūsų kaimynystėje, ar kitame pasaulio krašte, ar ji didelė, ar maža, yra Lietuvos atramos taškas. Krizės metu ji turi gebėti veikti greitai, koordinuotai ir savarankiškai, padėti mūsų piliečiams, telkti vietos partnerius ir užtikrinti nenutrūkstamą ryšį su Lietuva.

Lietuvos diplomatijos tinklas – itin svarbi jungtis tarp užsienyje gyvenančių lietuvių, diasporos ir Tėvynės. Šis ryšys turėtų būti dvipusis. Turime telkti diasporą ir sudaryti sąlygas jai prisidėti prie Lietuvos gerovės kūrimo, aktyviai atstovauti Lietuvos interesams, siekti mūsų šaliai palankių sprendimų ir stiprinti Lietuvos pozicijas tarptautinėje erdvėje.

Dirbdami atstovybėse ir konsulinėse įstaigose, jūs geriausiai jaučiate Lietuvos diasporos pulsą ir galimybes. Todėl ypač svarbus jūsų, kaip atstovybių vadovų, asmeninis įsitraukimas. Jūsų dėmesys, asmeniniai kontaktai ir gebėjimas jungti žmones gali reikšmingai sustiprinti mūsų valstybės veikimo galią.

Baigti kalbą norėčiau ambasadoriaus Stasio Lozoraičio – vieno iš mūsų šiuolaikinės diplomatijos tėvų – žodžiais:

„Tikslas – kad mūsų šalis atlaikytų visus skersvėjus, kad mūsų gyvenimas įgautų naują pagreitį. Dabar pasaulis yra toks, kad pakanka tik truputį sustoti ir atsiliksi nuo kitų šimtus kilometrų. Mes turime eiti.“